

**Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

**факультет соціально-педагогічної освіти та мистецтв
кафедра педагогіки та психології**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**Заступник голови
приймальної комісії
М. Б. Боднар**

ПРОГРАМА

**Додаткового вступного випробування із
педагогіки**

**за рівнем вищої освіти другим
(магістерським)
для всіх спеціальностей**

(денна, заочна форми навчання)

Кременець – 2021

Програма додаткового вступного випробування із педагогіки за рівнем вищої освіти другим (магістерським) для всіх спеціальностей (денна. заочна форми навчання). Кременець, 2021. 20 с.

Укладач: Кравець Л. М. – кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Врочинська Л. І. – кандидат педагогічних наук, доцент.

Фіголь Н. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки та психології (Протокол № 3 від 25.02.2021р.)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Впровадження у практику життя особистісно-орієнтованої освіти в умовах розбудови незалежної України висуває високі вимоги до підготовки педагога, формування його особистісної професійної спрямованості. Якість підготовки фахівця залежить від реального використання усього того, що нагромадила за останній час світова та українська педагогічна наука.

Метою вступного випробування з педагогіки є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за рівнем вищої освіти другим (магістерським) за різними спеціальностями.

Програма містить основні питання з педагогіки та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань дає можливість вступнику систематизувати попередньо засвоєні знання та допомагає зорієнтуватися, на які аспекти звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і використанні новітніх джерел для самопідготовки до вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Загальні основи педагогіки

1. Предмет та основні проблеми дослідження педагогіки. Визначення педагогіки як науки.

2. Завдання педагогіки як науки на етапі реформування національної системи освіти і виховання.
3. Структура сучасної педагогіки та її зв'язки з іншими науками.
4. Науково-педагогічні методи дослідження (класифікація, характеристика, проблеми застосування).
5. Логіка та етапи науково-педагогічного дослідження.
6. Розвиток, формування, виховання особистості.
7. Чинники формування особистості.
8. Роль виховання у формуванні особистості.
9. Різні підходи до вікової періодизації. Критерії, показники вікової періодизації розвитку особистості.
10. Вікові періоди розвитку особистості.
11. Індивідуальні особливості розвитку учнів.
12. Ідеал вчителя в історії педагогічної думки.

13. Соціальні, професійні та культурні вимоги до вчителя нової української школи.

Теоретичні основи виховання

1. Виховання особистості як педагогічна категорія.
2. Процес виховання, його структура і рушійні сили.
3. Закономірності, оновлення принципів національного виховання.
4. Компетентнісний підхід у процесі виховання.
5. Зміст, основні напрямки національного виховання.
6. Громадянське виховання школярів.
7. Моральне виховання: суть, завдання, зміст, форми, методи, проблеми.
8. Виховання почуття толерантності у школярів
9. Художньо-естетичне виховання дітей та учнівської молоді.

10. Трудове, економічне виховання.
Профорієнтаційна робота в школі.
11. Фізичне виховання учнів.
12. Формування національної самосвідомості.
Героїко-патріотичне виховання: суть, завдання, зміст, форми, методи, проблеми.
13. Правове виховання. Проблема виховання свідомої дисципліни та культури поведінки.
14. Екологічне виховання. Натуралістична робота.
15. Виховання засобами народної педагогіки.
Народні традиції у вихованні.
16. Роль дитячих та юнацьких організацій та об'єднань у вихованні дітей та молоді.
17. Виховання у колективі. Типи, структура колективу, динаміка та етапи розвитку колективу.
18. Педагогічне управління процесом формування колективу, командних відносин. Виховання учнівського лідера.

19. Методи виховання: класифікація, загальна характеристика.
20. Проблема застосування методів виховання в умовах гуманізації школи.
21. Самовиховання: історія, теорія, методика.
22. Перевиховання: історія, теорія, методика.
23. Виховна робота з педагогічно занедбанними дітьми.
24. Організаційні форми виховної роботи.
25. Вчитель – класний керівник, вимоги до його особистості. Функції та зміст роботи класного керівника нової української школи.
26. Заклади позашкільної освіти в системі освіти і виховання.
27. Особливості та перспективи розвитку сучасної сім'ї.
28. Форми та методи роботи вчителя з батьками учнів.
29. Концепція національного виховання та проблеми її реалізації.

30. Перспективні форми виховної роботи та особливості їх використання в національній школі.

Теоретичні основи навчання

1. Дидактика як історико-педагогічна проблема.
1. Становлення та розвиток української дидактики.
2. Об'єкт, предмет та проблеми дослідження дидактики.
3. Мета і завдання дидактики.
4. Основні поняття дидактики: навчання, освіта, знання, уміння, навички.
5. Суть процесу навчання. Учасники процесу навчання.
6. Рушійні сили, логіка навчального процесу.
7. Загальні закономірності навчального процесу.
8. Принципи навчання; суть, класифікація.

9. Мета та завдання в структурі процесу навчання.
10. Основні компоненти змісту освіти.
11. Шляхи та проблеми оновлення змісту освіти на сучасному етапі. Вимоги до змісту освіти. Державний стандарт загальної середньої освіти.
12. Навчальні плани та програми дисциплін як нормативні документи, що виражають зміст освіти.
13. Дидактичні проблеми оновлення сучасних підручників.
14. Суть, структура, функції методів навчання.
15. Класифікація методів навчання (за різними підходами).
16. Класифікація методів навчання на основі дидактичної мети навчального заняття.
17. Класифікація методів навчання за джерелами одержання знань.

18. Вербальні методи навчання, їх характеристика.
19. Ілюстративно-демонстраційний метод при вивченні нових знань. Практичні методи навчання.
20. Методика вибору методів навчання: алгоритм вибору, чинники, які впливають на вибір методів.
21. Завдання, функції та об'єкт контролю знань.
22. Принципи, види контролю.
23. Методи контролю знань, умінь.
24. Оцінювання знань як дидактична проблема. Альтернативні системи оцінювання. Причина неуспішності учнів.
25. Дидактичні вимоги до оцінки знань: норми, критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.
26. Шляхи удосконалення контролю та оцінювання знань, умінь та навичок школярів.

27. Поняття про форми навчання.
28. Розвиток форм організації навчання в історії педагогіки.
29. Форми організації навчання при класно-урочній системі навчання.
30. Урок як форма організації навчання. Типи уроків.
31. Загальне та специфічне в структурі уроків різного типу.
32. Дидактичні вимоги до уроку.
33. Шляхи удосконалення уроку в сучасній школі.
34. Нестандартний урок: проблеми, пошуки, перспективи;
35. Методика підготовки до навчального заняття.
36. Лекція як форма навчального заняття.
37. Семінарські, практичні заняття.
38. Навчальні екскурсії, їх види, методика проведення.

- 39.Додаткові, групові, індивідуальні заняття.
Предметні гуртки.
- 40.Самоосвіта, самостійна, домашня навчальна
робота.
- 41.Засоби навчання. Педагогічні основи
комп'ютеризації навчання.
- 42.Дидактичні інновації на сучасному етапі
розвитку освіти.
- 43.Диференційований, особистісно-
орієнтований підхід у навчанні.
- 44.Дистанційне навчання як альтернатива
традиційному.
- 45.Інноваційні технології навчання у
вітчизняній та зарубіжній школах.
- 46.Проблема попередження та подолання
неуспішності школярів.
- 47.Навчання обдарованих дітей.
- 48.Оптимізація навчання як дидактична
проблема: суть, критерії.

Загальні основи управління

1. Конституція України про освіту і виховання.
2. Закон України «Про освіту» та проблеми його реалізації.
3. Основні нормативні документи, що регламентують діяльність закладів загальної середньої освіти (Положення, статuti, нормативні документи).
4. Управління закладами загальної середньої освіти I-III ступенів.
5. Система освіти в Україні: суть, структура, стан та проблеми вдосконалення ступеневої системи освіти.
6. Оновлення мережі закладів освіти України.
7. Проблеми реалізації принципів освіти України.
8. Принципи управління закладами загальної середньої освіти.

9. Методи, функції управління закладами освіти України.
10. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти.
11. Органи громадського самоврядування у закладах освіти.
12. Основи наукової організації праці в закладу загальної середньої освіти.
13. Передовий педагогічний досвід та проблеми його впровадження.
14. Методична робота в закладах освіти України. Шляхи підвищення їх ефективності. Робота предметних методичних об'єднань.
15. Форми методичної роботи з учителями, їх характеристика.
16. Атестація педагогічних кадрів.
17. Поняття про шкільний аудит як система державного контролю за якістю діяльності закладу загальної середньої освіти. Структура інституційного аудиту.

18. Планування роботи закладу загальної середньої освіти.
19. Документація в закладах загальної середньої освіти.
20. Гуманізація відносин в процесі внутрішньошкільного управління.
21. Педагогічні конфлікти, шляхи їх попередження.
22. Функціональні обов'язки директора закладу загальної середньої освіти. Нетрадиційні форми методичної роботи в школі.
23. Інноваційна діяльність закладу загальної середньої освіти.

Список рекомендованих джерел

1. Артемова Л. В. Історія педагогіки України : підручник для студентів ВНЗ. К. : Либідь, 2006. 424 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посібник для студентів ВНЗ. 4-те вид., стереотип. К. : Академ-видав, 2012. 615 с.

3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 376 с.
4. Зайченко І. В. Історія педагогіки. У двох книгах. Книга І. Історія зарубіжної педагогіки : навч. посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. 624 с.
5. Зайченко І. В. Історія педагогіки. У двох книгах. Книга ІІ. Школа освіта і педагогічна думка в Україні : навч. посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. 1032 с.
6. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. 3-ге вид. К. : Ліра-К, 2016. 608 с.
7. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 18.08.19).
8. Про освіту : Закон України від. 16.09.2019 р. 10-р/2021. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
9. Зязюн І. А. та ін. Педагогічна майстерність : підручник. К. : Вища шк., 2004. 422 с.
10. Інклюзивна освіта. Досвід проекту : зб. статей / Канад.-укр. проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні» ; упоряд. Д. М. Мазін, Ю. М. Найда. К. : ТОВ ВД «Плеяди», 2013. 214 с.
11. Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / упор. О. О. Любар; за ред. В. Г. Кременя. К. : П-во «Знання», 2003. 447 с.
12. Коваленко Є. І. Історія зарубіжної педагогіки: хрестоматія : навч. посібник для студентів ВНЗ /

- за ред. Є. І. Коваленка. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 664 с.
13. Концепція загальної середньої освіти (12 річна школа). *Початкова школа*. 2002. № 2. С. 1–5; № 2. С. 1–6.
 14. Кузьмінський А. І. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навч. посібник. К. : Знання, 2006. 311 с.
 15. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник для студентів ВНЗ. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання-Прес, 2007. 447 с.
 16. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посібник. Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. 2-е вид. випр., доп. Харків: «ОВС», 2002. 236 с.
 17. Любар О. О. та ін. Історія української школи і педагогіки : навч. посібник. К. : Т-во «Знання». КОО, 2003. 447 с.
 18. Мазоха Д. С. Педагогіка : навч. посібник для студентів ВНЗ. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 232 с.
 19. Максимюк С. П. Педагогіка : навч. посібник. К. : Кондор, 2005. 667 с.
 20. Малафіїк І. В. Дидактика : навч. посібник для студентів ВНЗ. К. : Кондор, 2005. 398 с.
 21. Мартиненко С. М. Загальна педагогіка : навч. посібник. К. : МАУП, 2002. 172 с.
 22. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні : навч. посібник. К. : Вікор, 2003. 335 с.
 23. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : навч. посібник для студентів ВНЗ. 2-ге вид., стереотип. К. : Академвидав, 2012. 197 с.

24. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посібник. 5-е вид., випр. і доп. К. : «КДНК», 2007. 615 с.
25. Мосіяшенко В. А. Історія педагогіки України в особах : навч. посібник. Суми : Універсальна книга, 2005. 266 с.
26. Нова українська школа: порадник для вчителя : навч.-метод. посібник / за ред. Н. М. Бібік. К. : Літера ЛТД, 2018. 159 с.
27. Нові технології навчання : наук.-метод. зб. Вип. 74 / гол. ред. Є. М. Суліма. К. : Інститут інновац. технл. і змісту освіти МОН України, 2012. 184 с.
28. Омеляненко В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації : практикум. 2-ге вид., випр. К. : Знання-Прес, 2006. 423 с.
29. Онишків З. М. Основи управління закладом загальної середньої освіти : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2018, 192 с.
30. Пашенко І. М., Красноштан І. В. Педагогіка. ЦУЛ, 2019. 228 с.
31. Педагогіка : хрестоматія / уклад. А. І Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. К. : Знання-Прес, 2003. 700 с.
32. Реформа освіти та науки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti> (дата звернення 18.08.19).
33. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посібник. К. : «Академія», 2001. 528 с.
34. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посібник. К. : Либідь, 2002. 560 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка.

